

COMMEMORACIÓ Per a celebrar-ho, han preparat diverses activitats, que culminaran amb una diada castellera especial, el 30 de setembre, a Amposta

Deu anys dels Xiquèlos i Xiquèles del Delta apropant la tradició castellera a les Terres de l'Ebre

Veurem que posem a l'esquerra i a la dreta. / L'EBRE

Amposta Andrea Capilla

El pròxim 5 d'octubre farà 10 anys des que la plaça de l'Ajuntament d'Amposta va convertir-se, per primer cop, en "plaça castellera". Es complirà una dècada des que els Xiquèlos i Xiquèles del Delta, després d'un any de formació i vestint camisa blanca, van ser batejats i reconeguts oficialment com a colla castellera, en un acte en què van ser apadrinats pels Castellers de la Sagrada Família i els Nens del Vendrell.

"Aquell dia vam guanyar-nos la camisa", recorda el president de Xiquèlos i Xiquèles del Delta, Roberto Abril, una camisa que, com no podia ser d'altra manera, havia de ser de color "Blau Delta", com diuen ells, i havia de portar brodat, també, el nus contra el transvasament de l'Ebre. No és l'únic tret característic d'esta colla castellera, ja que en l'àmbit musical s'acompanyen de tabals i de dolçaines i no de gralles, com és habitual en les altres colles. És que la dolçaina és un instrument molt característic d'estes comarques i així s'ha traslladat a la colla castellera. D'altra banda, els Xiquèlos i Xiquèles del Delta és l'única colla de Catalunya que, en el moment de la seua fundació, va incloure tots dos gèneres en el nom. **"S'ha parlat molt de la inclusió de la dona al món casteller, però s'han fet pocs passos quant a reconeixements"**.

Així, gràcies a l'impuls d'un grup de sis ampostins i un deltebrenc

que, mentre estudiaven a Barcelona eren integrants de la colla castellera de la Sagrada Família, es va impulsar i crear la segona colla castellera de les Terres de l'Ebre -la primera, Los Xics Caleros, va nàixer a l'Ametlla de Mar, també el 2012, tot i que, ara, ja no existixen; i actualment n'hi ha una altra, a Tortosa.

El naixement dels Xiquèlos i Xiquèles del Delta -i també de la colla castellera calera- va sorgir en un moment de plenitud i de gran activitat del món casteller. L'any 2010, els castells van ser declarats Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat

És l'única colla castellera de Catalunya que inclou hòmens i dones en la seua denominació

per la UNESCO per ser "percebuts pels catalans com a part integrant de la seua identitat cultural" i proporcionar "un sentit de continuïtat, cohesió social i solidaritat". **"En aquell moment els castells estaven molt de moda, tothom volia apuntar-s'hi, i se'n volien fer a totes hores"**, reconeix Abril, que afegix que **"als inicis sempre hi ha més il·lusió i més gent"**. L'objectiu era clar: apropar la tradició i afició castellera a un territori on no hi era present.

Durant estos anys de recorregut, l'activitat castellera a la zona va anar

guanyant presència a les places del territori; especialment, a les de la Ràpita, Amposta i Uldecona, diu el president de la colla castellera del Delta, **"ja que és on hem celebrat diades castelleres"**. D'altra banda, també s'han vist descarregar pilars en algunes manifestacions, com en la mobilització convocada el 2016 a Amposta per la Plataforma en Defensa de l'Ebre per a aturar el Pla hidrològic i reclamar un cabal ambiental digne per al tram final de l'Ebre, en què van concentrar-se unes 50.000 persones, així com en nombroses diades de Catalunya, diades castelleres d'altres territoris, o en maratons de donació de sang. Segons Abril, **"també vam actuar al local de la Colla Joves Xiquets de Valls, que també van venir aquí, a participar en el nostre segon aniversari"**.

Després dels dos anys de pandèmia que, admet el president de la colla castellera, **"han estat molt durs i ens van partir pel mig, perquè fer castells significa fer pinya, estar en contacte els uns amb els altres, cosa que en aquells moments no podiem fer. Ara, estem intentant remuntar l'activitat castellera, refrescant la memòria a la gent que estem aquí, tot i que encara hi ha gent que té recel o que durant este temps han començat altres activitats, que ara costa dir"**.

Actualment, els Xiquèlos i Xiquèles del Delta estan formats per més d'un centenar de socis i al voltant d'una quarantena de castellers ac-

tius, que buscaran recuperar l'activitat, i, especialment, **"el 3 de 6 amb agulla, un castell que portàvem molt anteriorment i que fèiem a quasi totes les diades"**. D'altra banda, també intentaran treure's l'espineta clavada de descarregar un pilar de 5: **"Encara que no ho parega, fer un pilar de 5 és molt complicat, necessita molt d'assaig, moltes hores i que la gent que vinga siga molt constant"**. De moment, l'entitat continua buscant gent, tant infants, joves com adults, per la qual cosa des de l'entitat inviten aquells que vulguen endinsar-se al món casteller a participar en els assajos que es fan cada divendres, o bé a la Ràpita o bé a Amposta, de les 20 h a les 22.30 h.

TEMPORADA ESPECIAL PELS 10 ANYS

El passat cap de setmana, amb la descàrrega d'un pilar al Casal Cívic Ruiz Salgado d'Amposta va arrancar l'activitat de l'entitat, en un acte en què va presentar-se la repre-

sentant de Festes Majors, Iris Segura, i la temporada per a este 2023, en què tornaran a haver-hi diades castelleres: el 23 d'abril, a Vilafranca del Penedès, el 17 de juny, a la Bisbal del Penedès, el 23 de juliol, a la Ràpita, durant les seues festes majors; i culminarà el dia 30 de setembre amb una diada castellera **"especial"**, a la plaça del Mercat d'Amposta, per tal de commemorar el seu desè aniversari. **"Serà una diada castellera molt gran, amb molta festa popular. Estarem acompanyats dels gegants i d'altres colles castelleres, també hi haurà corre-focs i, al final, actuarà Pepet i Marieta i un dj."**, detalla el president de l'entitat, que espera que esta diada també servisca per a donar-los més visibilitat al territori. Altrament, el pròxim 3 de març inauguraran una exposició fotogràfica al Museu Terres de l'Ebre que recorrerà els seus deu anys. En este sentit, Abril, assenyalava que **"tenim la intenció que siga una exposició itinerant pel territori"**.